לא צריך לאהדורי כולי האי ודלמא איצטריך ליה זוזי וזבין אמר רב אשי הרי יצא לו שם גניבה בעיר: איתמר גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב רב משמיה דרבי חייא אמר הדין עם הראשון ר' יוחנן משמיה דרבי ינאי אמר הדין עם השני אמר רב יוסף (ו) לא פליגי כאן לפני יאוש הדין עם השני כאן לאחר יאוש הדין עם הראשון (ז)ותרוייהו אית להו דרב חסדא א"ל אביי ולא פליגי הא מתנות כהונה כלפני יאוש דמי ופליגי דתנן (ח)אמר לו מכור לי מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקח הימנו במשקל (ט) נותנו לכהן ומנכה לו מן הדמים (י)ואמר רב לא שנו אלא ששקל לעצמו אבל שקל לו הטבח הדין עם הטבח אימא אף דין עם הטבח מהו דתימא (יא) אין מתנות כהונה נגזלות קמ"ל ולאביי דאמר פליגי במאי פליגי בדרב חסדא רב זביד אמר כגון שנתייאשו הבעלים ביד לוקח ולא נתייאשו ביד גנב ובהא פליגי מר סבר יאוש ואח"כ שינוי רשות קני שינוי רשות ואח"כ יאוש לא קני ומ"ם (יב)לא שנא רב פפא אמר בגלימא דכ"ע לא פליגי דהדר למריה והכא בעשו בו תקנת השוק קמיפלגי רב משמיה דר' חייא אמר הדין עם הראשון דינא דלוקח דלישקול זוזי מגנב ולא עשו בו תקנת השוק ור' יוחנן משום דר' ינאי אמר הדין עם השני (יג)דינא דלוקח דלישקול מבעל הבית ועשו בו תקנת השוק וסבר רב לא עשו בו תקנת השוק (יד) והא רב הונא תלמידיה דרב הוה וחנן בישא גנב גלימא וזבנה אתא לקמיה דרב הונא א"ל לההוא גברא זיל שרי עביטך שאני חנן בישא כיון דליכא לאישתלומי מיניה כלא הוכר (טו) דמי אמר רבא (טז)אם גנב מפורסם הוא לא עשו בו תקנת השוק והא חנן בישא דמפורסם הוה ועשו בו תקנת השוק נהי דמפורסם לבישותא לגניבותא לא מפורסם איתמר (יז)גנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו לא עשו בו תקנת השוק דאמרי לא אדעתא דהנהו יהיבת ליה מידי משכנתא שוי מאתן במאה עשו בו תקנת השוק שוה בשוה אמימר אמר לא עשו בו תקנת השוק מר זוטרא אמר עשו בו תקנת השוק (יח)(והלכתא עשו בו תקנת השוק) זבינא שוה בשוה עשו בו תקנת השוק שוה מאה במאתן רב ששת אמר לא עשו בו תקנת השוק רבא אמר עשו בו תקנת השוק (יט)והלכתא בכולהו עשו בו תקנת השוק לבר מגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו: אבימי בר נאזי חמוה דרבינא הוה מסיק בההוא גברא ארבעה זוזי גנב גלימא אתיא ניהליה אוזפיה ארבעה זוזי אחריני לסוף הוכר הגנב אתא לקמיה דרבינא אמר קמאי גנב ופרע בחובו ולא בעי למיתב ליה ולא מידי הנך ארבעה זוזי אחריני שקול זוך והדר גלימי מתקיף לה רב כהן ודלמא גלימא בהני זוזי קמאי יהבה ניהליה גנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו וארבעה זוזי בתראי הימוני הימניה כי היכי דהימניה מעיקרא איגלגל מילתא מטא לקמיה דרבי אבהו אמר (כ)להלכתא כרב כהן נרשאה גנב ספרא זבניה לפפונאה בתמנן זוזי אזל פפונאה זבניה לבר מחוזאה במאה ועשרין זוזי לסוף הוכר הגנב אמר אביי ליזיל מרי דספרא ויהב ליה לבר מחוזא תמנן זוזי ושקיל ספריה ואזיל בר מחוזאה ושקיל ארבעין מפפונאה מתקיף לה רבא השתא לוקח מגנב עשו בו תקנת השוק לוקח מלוקח מיבעיא אלא אמר רבא (כא)ליזיל מריה דספרא ויהיב ליה לבר מחוזאה מאה ועשרין זוזי ושקיל ספריה וליזיל מרי דספרא ולישקול ארבעין מפפונאה ותמנן מנרשאה: **מתני'** (כב)זה בא בחביתו של יין וזה בא בכדו של דבש נסדקה חבית של דבש ושפך זה את יינו והציל את הדבש לתוכו אין

אמר ליה אביי הרי מתנות כהונה כלפני יאוש דמי ופליגי. דמשמע ליה לאתויי להדין עם הטבח דוקא וה"ל הדין עם הראשון מכאן קשה על פי' הקונטרס דפרק הזרוע (מולין דף קלד.) ואין להאריך בזה: **והלכתא** בכולהו עשו בו תקנת השוק. נ"ל דלא קאי אלא אהני דפליגי בהו אמורא' (ו) אימר ומר זוטרא [רבא ורב ששת] דאתו לפסוק כמ"ד עשו בו תקנת השוק אבל אמילתא דרבא דגנב מפורסם דלא פליג עליה שום אמורא לא קאי: הרי

לא לריך לאהדורי כולי האי. הדין עם הראשון. דינו של בע"ה ותביעתו על הגנב היא ואין הלוקח בעל דינו ואם בא לגבותו הימנו יתן דמים ואע"ג שהוכר הגנב לא אמרינן יחזיר לוקח הכלים בחנם ויפרע מן הגנב: הדין עם השני. דינו של בעל הבית עם הלוקח הוא ויוליא הימנו כליו בחנם: לפני יאוש. לקחו מן הגנב לפני יאוש: דרב חסדא. גזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה כו' בריש פירקין [קיא:] והאי נמי אע"ג דיהיב דמי לגנב לגבי האי מיהא גזלן הוא ומיהו היכא דלא הוכר הגנב עבוד ליה רבנן תקנת השוק ליטול מה שנתן אבל היכא דהוכר הגנב עליו להחזיר אחריו: כלפני יאוש דמי. דכהן לא מייאש מינייהו: ופליגי. כלומר ואמר רב הדין עם הראשון: מתנות. קיבה: נותן. הלוקח קיבה לכהן דמסתמא מתנות לא זבין ליה: לא שנו. לקח הימנו במשקל נותנן לכהן דמשמע דהלוקח ע"כ נותנן לכהן והוא יתבע דמים מן המוכר: אלא ששקל. הוא לעצמו: הדין עם הטבח. דינו של כהן וערעורו על הטבח הוא. רב לטעמיה דאמר הדין עם הראשון דטבח כגנב ראשון ולוקח הוי שני וקאמר הדין עם הטבח אלמא רב לית ליה דרב חסדא: אין נגזלות. דאלימא קנייה דידהו דמכח גבוה קאתו ליה וכל היכא דאיתנהו אימא דכהן מינהו ואפילו שקל לו הטבח יגבה הכהן נמי מן הלוקח קמ"ל: פליגי בלפני יאוש וכדרב חסדא. דרב לית ליה דרב חסדא: רב זביד אמר. היכא דלא מייאשו בעלים דכ"ע אית להו דרב חסדא והדין עם השני והכא כגון שנתייאשו כו': לא שנא. דקני לגמרי ואפילו בדמי לא מהדר לו: רב פפא אמר. לעולם בדלפני יאוש פליגי ותרוייהו אית להו דרב חסדא ובגלימא דגניבה כ"ע לא פליגי דהדרא למרה מיד בחנם ואין הלוקח יכול לעכבה על מעותיו וכדרב חסדא והדין עם הראשון דאמר רב לא בדין הבעל הבית קאמר אלא בדינו של לוקח קאמר (כ): תקנת השוק. על שקנאו לוקח בשוק בפרהסיא ולא הבין בו שגנב עשו לו תקנה שישלם לו בעל הבית מעותיו: ורבי יוחנן סבר עשו תקנה. ומהי דאית לן דרב חסדא ולא מצי לוקח למימר לבעל הבית לאו בעל דבריס דידי את מיהו לאחר שישלם הגניבה יתבע מעותיו מבעל הבית. ואי קשיא מ"מ דמי שקיל מה לי משוס תקנה מה לי משוס טענת לאו בעל דבריס דידי את נפקא מינה היכא דגזל ובא אחר ואכל בלא דמים דאמרינן כדרב חסדא ואם השני נוח לו מן הראשון גובה הימנו: שרי עביטך. המר משכונך כלומר פדה משכונך שבידו: חוב. מלוה: הקף. לחנוני: לאו אדעתא. דהאי גניבה יהבתה ליה זוזי דמקמי הכי אוחפת ליה: משכנתא שוב בשוב. אין דרך לעשות כן להלוות על המשכון כל שויו הלכך לאו אדעתא דהאי משכנתא אוזפיה אלא הימוני הימניה: רב ששת אמר לא עשו. ואפילו ליטול מאה דכי היכי דמאה דשויה יתירין מתנה היא מאה דשויה נמי מתנה הוו: ורבא אמר עשו תקנה. אפילו ליטול מאתים דאורמיה למזבין בדמים יקרים: בר מגנב ופרע בחובו ובהיקיפו. דלא יהיב זוזי אהאי חפץ: הלכתא כרב כהן. דכיון דהימניה מעיקרא השתא נמי הימניה: נרשאה ופפונאה וכני מחוזאה על שם מקומן נקראו: **מתני'** אין

מסורת הש"ס

(א) [לעיל קיא:], ב) מולין קלא. קלב. קלח., ג) [מולין קלד.], ד) רש"ל מ"ז, ה) לעיל מ.,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולא פליגי: (ב) שם במשקל נותן לכהן: (ג) שם מהו דתימא מתנות כהונה אינן נגזלות: (ד) שם כלא הוכר הגנב דמי: (ה) רש"י ד"ה רב פפא וכו' קאמר הס"ד ואח"כ מ"ה ולא עשו בו תקנת השוק וכו' שנגנב לא עשו לו: (ו) תוס' ד"ה והלכתא וכו' אמוראי (אמימר וכו' השוק) תפ"מ וע"ב ס"א אין זה:

גליון הש"ם

גמ' והא רב הונא תלמידיה דרב. עיין שבת קמח ע"א בילה דף מ ע"א סנהדרין דף ו ע"ב:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה לא כו' דגמרא כו'. נ"ב אבל הרמב"ם כתב דא"ל לכל (ועבהגר"א סי' שנ"ז ס"ק ב'):

רבינו חננאל

איתמר גנב ומכר ואחר כך הוכר הגנב, רבא אמר הדין עם הגנב. ר' יחנן אמר הדין עם ... דאמר גזל ולא נתיאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה, וכולי'. ... והי... וכולי' ...ה הדרה למרא ובתקנת השוק ... והילכתא בכולהו עשו תקנת השוק בין מכר בין מישכן, ואפילו מישכן שוה מאה ... במאתים , דשקיל לוקח זוזיה מבעל הבית, ובעל הבית מפיק מן הגנב. בר מגנב ופרע בחובו, גנב ... ופרע בהיקפו, שלא עשו בו תקנת השוק, אלא נו[ט]לן בעל הבית מלוקח, והלוקח מפיק מן הגנב. והלוקח ... מגנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק. חנן בנ[ישא] לבישותא הוה מפורסם לגניבותא לא הוה מפורסם. ... אגיד ליה גלימא בגויהו. פירוש מכרו לו בד' זוזי קמאי ... דהוה מסיק ביה, והוה ליה גנב ופרע בחובו, ולא עשו בו תקנת השוק והדרא גניבה למרה בלא דמי. והלוקח ... נרשא גנב בפ' זוזי, אזל פפונאה זבניה לבר מחוזא ... ר מחוזא ק"כ זוזי ושקיל ספריה, והדר מריה ... כה. איתמר גנב ומכר ואחר כך הוכר הגנב רב משמי' דר' חייא אמר הדין עם הראשון ר' יוחנן משמי' דר' ינאי אמר הדין עם השני וכו'. רב משום רבי חייא אמר הדין עם הראשון דינא דלוקח למישקל זוזי בהדי גנב סבר לא עשו בו תקנת השוק. ור' יוחנן אמר משום ר' ינאי הדין עם השני דינא דלוקח למישקל זוזי בהדי בעל הבית סבר עשו בו תקנת השוק. פסק רבי' חננאל זצ"ל הילכתא כר' יוחנן. זיל שרי עביטך. פי', אמר ליה רב הונא לההוא שגנב לו תן הדמים ופדה המשכון שלך, מכלל דסבר עשו בו תקנת השוק. מן לעבוט עבטו. [אבימי בר נאזי חמוה דרבינא הוה מסיק בההוא גברא ארבעה זוזי גנב גלימא אתיא ניהליה אוזפיה ארבעה זוזי אחריני לסוף הוכר הגנב אתא לקמיה דרבינא] א"ל ארבעה זוזי קמאי גנב ופרע בחובו הוה ליתן לך [הנך ארבעה] זוזי אחריני ואהדר ליה גלימיה, מתקיף לה רב כהן דילמ' גלימ' אוגוריה נהליה בארבעה זוזי [קמאי יהבה ניהליה], וכו'. פר"ח כלומ' פרע לו חובו פרע לו הטלת תחת ארבע' זוזי הראשונים והתם לא עשו תקנת השוק בדברי הכל. מיהו, אילו האחרוני' שרצה רבינא לחייב להההוא שהלוהו לגנב [...] אילו האחרונ' פרע בחוב הראשון פירע' גמורה וכבר אין כאן תקנ' השוק וחייב אבימי להחזיר הגלימ' לבעליו ואילו זוזי האחרונ' חוב חדש ומלוה חדשה היא, ודין אבימי עם הגנב על שתי הלואות הללו ויחזיר הגלימא לבעליה, והכריע רבא לדברי רב כהן וכן הלכה כרב כהן. ונר' דהא דאתא אבימי בר נאזי לקמ' דרבינא חתניה לא לדין אלא להמלך בו או שמא קבלוהו עליהן. אמר רבא גנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק. פר"ח זצ"ל והילכתא בכולהו עשו בו תקנת השוק, בין מכר בין משכון, אפילו משכון מאה במאתים דשקיל לוקח זוזי מבעל הבית ובעל הבית מוציא מגנב, בר מגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקפו שלא עשו בו תקנת השוק אלא נוטלם בעל הבית מן הלוקח והלוקח מפיק מן הגנב. והלוקח מגנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק עכ"ל.

עין משפט
נר מצוה

עב א מיי' פ"ע מהל' כמורים הלכה טו סמג עשין קמב טור"ע י"ד סי' סא סעיף לב:
עג ב ג מיי' פ"ה מהל' גניבה הל' ג ועיין במ"מ וכ"מ סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סי' שנו סעיף ג:
עד ד מיי' שם הל' ב ועיין בהגהות ובמ"מ טוש"ע שם סעיף ב:
עה ה מיי' שם הל' ו ועיין בהגהות ובמ"מ:
עו ו מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ח:
עז ז מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ט:
עח ח מיי' שם הל' ט ועיין בהגהות ובמ"מ טוש"ע שם סעיף י:
עט ט מיי' פי"ב מהל' גזילה ואבידה הל' ה סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסד סעיף ה:

מוסף רש"י

אמר לו. לטבח, מכור לי מעיה של פרה. כמי מעייה של פרה זו, והיו בהן מתנות. הקבה, נותנן. לוקח זה לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים. אין המוכר מנכה לו לנוקח מן הדמים, שהרי היה יודע הלוקח שהמתנות שם, וחה לא מכר לו הקבה (חולין קלא.) ואין הטבח מנכה לו כלום לפי שלא מכר לו את המתנות מסתמא (שם קלח:). לקח הימנו במשקל. הלישלו כך וכך ושקל לו הקבה (שם קלא.) והשאתא ולאי זבין ליה (שם קלח:). נותנו לכהן. נותנן לו לוקח לכהן, שהרי הגזל אצלו וצריך להשיב (שם קלא.). ומנכה לו מן הדמים. הטבח ינכה לו מן הדמים, על כרחו, שמכר לו דבר שאינו שלו (שם) משנשחטה זכו הכהנים בתמונתיהם והרוי על הטבח (שם קלח:). לא שנו. היכא דלקח הימנו במשקל, דקתני נותן לוקח לכהן והוא מחל ומוכע דמיס מן הטבח, אלא ששקל לעצמו. כששקלן לוקח לעצמו, דסיון דטבח לא נגע בהן אינו בעל דבריס של כהן, לפיכך זה הלוקח נותנן והוא שוחל לו הדמיס שעל הטבח היה מוטל ליתן (שם קלד.). אבל שקל לו הטבח הדין עם הטבח. הדין של כהן ומתלוקתו ותביעתו אף על הטבח הוא והטבח מחזר עליהן אם יש בעין נותנן לכהן (שם). והציל את הדבש לתוכו. מפני שהדבש דמיו יקריס (לעיל כז.).

רבינו חננאל (המשך)

גברא בעל הגלימ' משום דאילו האחרונ' סבר שבחובו הראשון פרע ואילו ארבעה הראשונ' עדיין על הגלימ' ולא נפרעו, וא"ל רב כהן שמא הטלת שהביא לו קודם

קטו: הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

הרי שהיה טעון כדי יין וכדי שמן **לא** יאמר הרי הן כו'. וא"ת אפי' אין משתבר נמי לא יאמר דאסור לתרום אלא מן המוקף וי"ל דנקט משתברות משום דבעי למיתני סיפא ואם אמר לא אמר כלום א"כ בשבתות וימים טובים איירי שמותר לתרוס אלא מן המוקף כדאמר בהאשה רבה (יבמות דף לג.):

וכל היכא דאיכא פסידא לכתחלה לא. ל"ג ליה כדפי' הקונטר' דהא בברייתא דמייתי נמי אסור לכתחלה היכא דאיכא הפסד כהן דקתני ובשמן לא יעשה וא"כ נעיל נמי דאיכא הפסד כהן שפיר אסור לכתחלה אלא אמאי דקאמר נעיל דאפי' דיעבד לא אמר כלום פריך: **אלא** נתגלתה למאי חזיא. אבל משמן לא פריך דקתני בשמן לא יעשה אבל התרומה אלא וכי נתגלתה למאי חזיא דאיכא למימר דחזיא להדלקה ומ"מ איכא הפסד כהן כיון שאין יכול להדליק בו כי נתגלתה אלא בטורח כי צריך שלא יגע בשמן כלל ולא בכלי במקום שיש שמן: **ולא** ישקה מהן לבהמה. פי' בקונטרס שמא יאחטנה ואיכא סכנת נפשות ואין נראה דאפי' לבהמה טמאה לא ישקה משום בל תשחית כדמשמע בפרק ב' דע"ז (דף ל: ושם) דמוקי התם הא דתניא שמותר להשקות לבהמתו בשורא שאין קשה לה ופריך מ"ה דאפילו נמי ומשני כאיש דידיה נמי כאיש הדר ברי' מדפריך דידיה נמי כאיש משמע דאסור משום בל תשחית ועוד מדלא מוקי לה בכל בהמה טמאה שאין לחוש שמא יאחטנה משמע דבשאר בהמות טמאות דקשה לה אסור משום בל תשחית ומיהו י"ל דבשאר בהמות טמאות לא בעי לאוקומי משום דאטו בשופטני עסקינן שמשקין לבהמה דבר שמתה על ידן: **אימתי** בזמן שהתחתונה מגולה. וא"ת א"כ פשיטא דיש בהן משום גילוי דהוי כשאר מגולין וי"ל דס"ד שהנחש ירא לבא מפני הקול שהוא שומע שנופל היין ממסננת לתחתונה כדאמרינן בפ"ב דע"ז (דף ל:) טיף טיף אין בו משום גילוי קמ"ל דכה"ג שרואה היין שנשפך בבת אחת לכלי התחתון אין מתיירא להיות סבור שהוא קול בני אדם אלא סבור שכך מסננין את היין:

אתי לידי תקלה. ומסיק אי חייש' לתקלה תנאי היא והא דאמר בפ"ק דשבת (דף יז: ושם) גבי י"ח דבר גידולי תרומה כתרומה בו ביום גזרו ומפרש התם טעמא משום תרומה טמאה ביד כהן דילמא משהי לה ואתי לידי תקלה והתם ליכא מאן דפליג דכ"ע אית להו י"ח דבר אור"י דשאני התם דפעמים שמשהה אותה ביותר ואין זורעה באותה שנה שאירע שום דבר שלא יזרע בעת הזרע וימתין עד שנה אחרת אבל הכא לעולם יכול הוא לעשות ליה בכלי מאום השתא לזילוף קא בעי ליה בכלי מאום קא מנח ליה ותקלה עצמה תנאי היא דתניא חבית של יין של תרומה שנטמאת בית שמאי אומרים

א) אין לו אלא שכרו א"ואם אמר אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי חייב ליתן לו ב"שטף נחל חמורו וחמור חבירו שלו יפה מנה ושל חבירו מאתים והניח זה את שלו והציל את של חבירו אין לו אלא שכרו ג"ואם אמר לו אני אציל את שלך ואתה נותן לי את שלי חייב ליתן לו: **גמ'** ואמאי לימא ליה מהפקירא קא זכינא מי לא תניא ד"הרי שהיה טעון כדי יין וכדי שמן וראה שהן משתברות לא יאמר הרי זה תרומה ומעשר על פירות שיש לי בתוך ביתי ואם אמר לא אמר כלום כדא"ר ירמיה כשעקל בית הבד כרוך עליה ה"נ ה"כשעקל בית הבד כרוך עליה ואם אמר לא אמר כלום והתניא ו"מי שבא בדרך ומעות בידו ואנס כנגדו לא יאמר הרי פירות שיש לי בתוך ביתי מחוללים על מעות הללו ואם אמר דבריו קיימין הכא במאי עסקינן בשיכול להציל אי בשיכול להציל לכתחלה אמאי לא יאמר ז"בשיכול להציל על ידי הדחק (ח) וכל היכא דאיכא הפסידא לכתחלה לא יאמר והתניא הרי שהיו לו עשר חביות של טבל טמא וראה אחת מהן שנשברה או שנתגלתה אומר הרי היא תרומת מעשר על תשע חברותיה ובשמן לא יעשה כן מפני הפסד כהן א"ר ירמיה כשעקל בית הבד כרוך עליה בשלמא שנשברה חזיא אלא נתגלתה למאי חזיא וכ"ת חזיא לזילוף והתניא ח"מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ולא יגבל בהן את הטיט ולא ירבץ בהן את הבית ולא ישקה מהם את בהמתו ולא בהמת חבירו דעבר לה במסננת כר' נחמיה דתניא ט"מסננת יש בה משום גילוי אמר רבי נחמיה אימתי בזמן שהתחתונה מגולה אבל בזמן שהתחתונה מכוסה אף על פי שהעליונה מגולה אין בה משום גילוי לפי שארס של נחש דומה לספוג וצף ועומד במקומו לאו איתמר עלה א"ר סימון אריב"ל לא שנו אלא שלא טרקו אבל טרקו אסור התם נמי אפשר דמנח מידי אפומא דחביתא י"דשפי ליה ורבי נחמיה (ממטמא אטמא) מי תרמינן והתניא תורמין מן הטמא על הטמא ומן הטהור על הטהור ומן הטהור על הטמא יאבל לא מן הטמא על הטהור ר' נחמיה אומר אף מן הטמא על הטמא לא התירו לתרום אלא בשל דמאי הכא נמי בשל דמאי אמר מר ובשמן לא יעשה כן מפני הפסד כהן ט"מאי שנא שמן דראוי להדליק יין נמי ראוי לזילוף וכי תימא זילוף לאו מילתא היא והאמר שמואל משום רבי חייא שותין מלוג בסלע ומזלפין מלוג בשתים הכא במאי עסקינן בחדש והא ראוי לישנו י"אתי ביה לידי תקלה שמן נמי אתי ביה לידי תקלה דמנח בכלי מאום יין נמי מנח

אין לו אלא שכרו. שכר כלי ושכר פעולה: **גמ' ולימא ליה מהפקירא זכינא.** דבשם שלך היה הולך כולו לאיבוד והרייני כמגיל מן ההפקר ואמאי אין לו אלא שכרו כוליה דבשם ליטקול וגבי חמור ליכא למימר הכי דיכול להגילה הוא: **משתברות.** והכל נשפך ביחד: **לא אמר כלום.** אלמא כיון דלאיבוד אזל ליה בהו זכייה והפקירא הוא: **כדאמר ר' ירמיה.** לקמן: **נעקל.** דדובשא כרוך עליה חבית של דבש קשורה בעקל ולא יפסד הכל אלא מנטוף מעט מעט וליכא הפקר: **הרי פירות.** של מעשר שני שיש לי בתוך ביתי מחוללין כו': (ב) **וכל היכא דאיכא.** קלא הפסד וליכא איבוד לגמרי כי הכא דמוקמת לה בשיכול להגיל ע"י הדחק ושמא יגיל: **לכתחלה לא יאמר.** בתמיה: **הרי שהיו לו.** לוי: **עשר חביות של טבל.** הטבול לתרומת מעשר והוא טמא דתרומת מעשר דידיה לא חזיא לכהן לשתיה אלא לזלף ולקמיה מוקי לה ביין חדש דלא חזי כולי האי לזלף דלא אלים ריחא ופסידא פורתא הוא דאיכא (ג) כמו זה שיכול להגיל על ידי הדחק: ה"ג **אומר הרי היא תרומת מעשר על תשע חבירותיה** (ד): **שמן.** דתרומה טמאה חזי להדליק וכי מפסיד לה לכהן איכא פסידא טובא: (ה) **כשעקל בית הבד כרוך עליה.** דלא חשיב פסידא כולי האי כגון זה שאין יכול להגיל אלא ע"י הדחק: **למאי חזיא.** ופר"ה קתני אומר הרי הוא תרומה אלמא להפסד מועט לא חששו: **לא ישפכם.** שלא יעבור עליהם אדם יחף ויכנס ארס של נחש ברגלו ע"י מכת צרור וימות: ו) **(ולא יגבל בהן את הטיט) ולא ישקה בהן לבהמתו.** משום סכנת נפשות שמא יאחטנה אחרי כן: **מסננת.** כלי ע"ג כלי ונותנין השמרים בתוך העליון והוא כבכרה והיין מסתנן מאליו: **יש בה משום גילוי.** צריך לכסות העליון כדי שלא ישתה בו נחש ואף על פי שהיין מסתנן והולך חיישינן שמא יעבור הארס עם היין לתוך הכלי וכ"ש כשהתחתון מגולה: **שלא טרקו.** בשלא עירבו אדם וכגון הך מסננת שאין איש נוגע בה: **אבל טרקו אסור.** והכא בהך חבית כי מערה ושדי ליה מחבית למסננת מטריק ומתבלבל הארס עם היין ויולא דרך המסננת לכלי: **דמנח מידי.** בגד או שולי כבדה על פי חבית ושפי ליה ומסננו בנחת. שפי לשון שופך כמו השופה יין (לתמרי) [לחבירו] בבא מציעא (דף ס. ע"ס) רודיי"ר: **ורבי נחמיה.** ואי ההיא די' חביות רבי נחמיה היא: **מי תרמינן.** מן הטמא על הטמא: **אלא בשל דמאי.** הקילו משום דרוב עמי הארץ מעשרין הן ז) וכבר נתעשר: **שותין מלוג בסלע ומזלפין מלוג בשתים.** לשתיה אם ימצא יין בזול לוג בסלע יקח אבל לזלף יקח אפי' ביוקר הלוג בשתים סלעים דהנאה יתירא היא: **הקלו.** לשתותן והרי היא טמאה:

תשפך

ב) ע"ז ל: [תוספתא תרומות פ"ז], ג) סוכה כ. [וע' כ"ב מ: מ"ש שם], ד) [צ"ל ושפי], ד) פסחים כ:, ה) [שם לג.: וע"ש תולין נג:], ו) ס"א ל"ג, ז) [שבת יג.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' על ידי הדחק. (וכל היכא וכו' לא יאמר). תא"מ וג"כ רש"י ותוס' לא גרסי ליה: (ב) רש"י ד"ה (וכל היכא וכו' לכתחלה לא יאמר). תא"מ וג"כ זהו פי' למאן דגרס לכתחלה לא יאמר ואמר כך מתחיל הדיבור ה"ג והתניא וכו' ואמתניתין דלעיל קרמי דקתני ואם אמר לא אמר כלום ול"ג לכתחלה לא יאמר בתמיה הס"ד ואח"כ מ"ה הרי שהיו: (ג) ד"ה עשר וכו' לכהן לשתיה וכו' הוא דאיכא (כמו זה וכו' הדחק). תא"מ וג"כ גם זה למאן דגרים לכתחלה לא יאמר: (ד) ד"ה ה"ג אומר וכו' תרומתיה וקס"ד חבית המשתברת כאבודה דמיא דקתני לעיל ואם אמר לא אמר כלום הכא היכי מתקן טבלים במידי דליתיה בעין בשלמא אי תנא לעיל ואם אמר דבריו קיימים איכא למימר הכא דליכא הפסד כולי האי אומר לכתחלה אבל השתא דקתני לא אמר כלום וקשרי ההיא חבית לזרים דלא חל שם מעשר עליה הכא במאי מתקן האי טיבלא הס"ד: (ה) ד"ה (כשעקל בית וכו' לא חששו). תא"מ וג"כ גם זה למאן דגרס לכתחלה לא יאמר:

רבינו חננאל

מתני'. זה בא בחביתו של יין וזה בא ... ואקשינן אמתניתין דקתאני [אין לו אלא] שכרו, לימא ליה כיון ... נא מהפקירא קא זכינא ו[דידי הו]א כוליה. מי לא תניא ... כשעקל בית הבד כרוך עליה. פירוש הכד שנסדקה ... שקשורה ומהודקת כמין ארוגה ... לגמרי, אלא דולף וטורד. ואקשינן ... מעשר על ט' חברותיה, ואם אמר כן לא ... יאמר כל הפירות שיש לי בבית הרי ה... הכא במאי עסיקינן בשיכול להציל מי ... חביות טבל טמא וראה שנשברה אחת ... ובשמן לא יעשה כן מפני הפסד כהן. ... הערל בתחילתו ואני הנה נתתי לך את ... טהורה ואחת תרומה טמיאה, ואמר ר ... להא מתניתא בשעקל בית הבד כרוך עליו. ... הא. .ולו, ויתכן יעשהו במסננת וכר' נחמי'. ..... [סוגי]ן דשמעתא יין ... בענן טוב, מובחר מן השתיה, דאמרינן שותין מלוג [בסל]ע מזלפין מ... היא, דתניא חבית יין של תרומה שנטמאה כולו' עד אין הכ... היא עוד

בפסחים בסוף פרק ראשון , ובפרק ראשית הגז , וכב... אותו הנה בקיצור,

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' אין לו אלא שכרו. עיין לעיל דף נח ע"א תוס' ד"ה אי נמי וכו' בסוף הדבור מה שכתבו בזה:

לעזי רש"י

רודיי"ר [רידיי"ר]. להפריד יין משמרים.

מוסף רש"י

אין לו אלא שכרו. כשאר פועל ואין בעל הבית משלם דמי היין (לעיל בז.). **הרי זה לא ישפכם.** שמא יעבור אדם יחף ויעמוד הארס בין קשרי אצבעותיו וכיון שנכנס מעט ונוקב בבשר שוב אין לו רפואה (ע"ז ל:). **ולא ירבץ בהן את הבית.** להשביב את העפר ואבק שלא יעלה (שם). **מסננת.** קולי"ר בלע"ז, מסננת שמסננין בה קונדיטון כמו שעושין בעלי תבשילים שלנו כמין כברה וזו אבקת רוכל ויין ותמתיה כלי הקונדיטון מסתנן לתוכו, **יש בו משום גילוי.** אם הגיעו בלא שמירה כשיעור שהיית גילוי המפורש בהכל שהיית גילוי אינו מפורש בהכל (שם). **בחדש.** דאין ריחו נודף ואין ראוי לזילוף (שם). **אתי ביה לידי תקלה.** אם ישתנו אצלו עד שיתייבש אתי למשתי מיניה (שם). **השתא לזילוף קא בעי ליה.** ולריך שיהא לו ריחו טוב, וכבלי מאום דמי ליה, בתמיה (שם). **ותקלה עצמה.** אי חיישינן לה ואסור לשהיי אי נא, תנאי היא (שם).